

بازار — ۱ مارت ۱۳۴۱

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده

« وقت » مطبعه سنده

متصل گوشه باشندده

نومرو ۲

صاحب و مدیری

محمد مسیح

ملی تحریک

ایکینچی سنه — نومرو ۳۲

آبونه شراطی :

سنه لکی ۲۵۰

آلغی آیلغی ۱۲۵

فوق العاده نه خه لر

ایچون ۳۰۰ و ۵۰۰

غروشدر .

مجموعه من هریشتهجه .

طبعی تدوین ایلمین

آثار اعاده ایلمین

هر آیک برنجی داوره بشیمی کونلری هیقار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی رسمی مجموعه در

عبدالحمید

هامری ناصل آکلارمانی ؟

انصاف ایله اعترافه مجبور که زده علمی بر شکله ایلک ادبیات مورخی کو پرلی اوغلی فؤاد بکدر. مد رس فؤاد بک، مرحوم ضایکک تأسیس ایتدیکی اجتماعات مکتبک بو یولده الک قوتلی معقیدر. اوئدن اول ادبی شخصیتلر یاشاد قمری زمان و مکتادن منفک، مجرد وارقلر مشکی - اوده الک ابتدائی بر شکله - تدقیق ایدیلیدی. بو جنس تذکره جیلرک صولک و متکامل شکلیری علی امیری ائندی ایله فائق رشاد بکده کورمشدک. هر ایکسی ده چوق بیان، چوق او قویان ایکی محترم ذاتدی؛ فقط اونلرک بیلش و اوقویش طرز لری علمی اصولره توافق ائدیکی ایچون قاربش، نظامسز و بنا علیه علمی قیمتدن محروم قالدی. فؤاد بک یکی و چوراق بر وادی به کیرمش، ائنده - ساده جه مساحه آلتلری بولونان بر مهندس کی - غریک آفاقی اصوللرندن باشقه برشی بولونما یرق تدقیقانه باشلامشدی. «قرونولوژیک - تاریخی» برکوزله تورک حیات اجتماعیه سی بیلینمندن او حیاتک تولید ایتدیکی ادبی شخصیتلری آکلارمانک ممکن اولمادیغنی ادراک ایدن فؤاد بک، مساعیسی برده بو نقطه لدن تحریکه مجبور قالدی. بونده حقیق ایدی. فقط کندندن اول عینی اصول ایله جایاشانلرک یوقانی، آکلامق ضرورتی کوردیکی مسائلک چوقانی؛ فؤاد بکی آنحاق (ادبی مورخ) اولمقه اکتفایه مجبور ایتدی. حالوکه فؤاد بکک مساعیسی، زمان و مکان اعتباریه ادبی شخصیتلری «تیین - constater» مانحصار ایتدیکی ایچون باشقه دلو برکورو شله و بولوشله بو قیمتی فعالیتک اتمامی لازم کلبوردی. مثلاً (ایلک متصوف) لرده فؤاد بک، یونسی تدقیق ایدیور. اوراده حاکم اولان آنا فکر، مونو غرایفک معلومات ایله اجتماعی کورو شد. شهر یوقک یونسی آکلامق ایچون بو از مذر. عجا کافیمدر؛ یونس الیه بر جمعیت ائینده باشام ایدی. او حالده اجتماعی بر وار قلد. لاکن او، جمعیتک ائینده یاشلی باشنه بر موجودیت، حتی بالمقایله محیطنه آلدینی تأثیر لردن دهافضله سی یامش بر موجودیت ایدی. دیمک که یونس اجتماعی بر وارلق اولدینی قدر و روحی بر (entité) ایدی ده. شو تقدیر ده تاریخی و اجتماعی کورو شلری، روحی و روحیاتی نقطه نظر لره اتمام ائیندن؛ آکلامق ایستدیکمز ادبی شخصیتلرک لینه ایریشیله میده. جکدر و نه کیم ایریشیله مده.

ایکنجی طرز تدقیق خصوصنده ایلک نمونه نی رضا توفیق ویرمشدی. فیلسوف برنجی طرزده چایشامز دی. او یله سر. آزاد بر انسانک چوق انتظام ایستین یولیه بر یولیه کیرمه سی یک طبعی ایدی. فقط روحی و فلسفی نقطه نظر دن تدقیقات خصوصنده کندینی یک آرمضبوط کوریوروز. (حامد نامه) بلای که آکلارمانکی و چوق او قومش بر آدمک آلدن جئمشدر. لاکن مقصد مختلف صورتلره مطاع بولوندی فلسفی و مابعدالطبیعی بیلکیلرک مقابلی، حامده تحری ایدوب دورمشدر. بو اعتبارله فیلسوف ایچون حقیقی موضوعی حامد دکل، بلکه حامد نامه ده تصادف ایتدی که مز فلسفی اساسات تشکیل ایدیور. کندینی حامدی تدقیق مقصدیه بعضی فلسفی و روحی نقطه نظر لری ایشاخ ایتش اولمقدن چوق دهافضله بونک عکسینی یامشدر. کتابلک تحقیقاری باشنده یازلی اولان (فلسفه) کلمسی دعوا مزده حقیق اولدیمزه الک قوی بر دلیلد. حالوکه اصل حامدک روحی نقطه حرکت آنحاق ایتک، روحی و فلسفی اساساته آنحاق ضرورت اولدقجه مراجعت ایلمک لازمی. برانسی آکلارمانده الک آمین یول خارجه دوروب یابانجی شیلری اوکا اضافه دکل؛ بلکه او انسانک معنونه کوروب اورادن طویلادی شیلری خارجه حیقار مقرر. بو یولده کی کورو شلر، حامد نامه نک آنحاق بعضی صحیفه لر ده موجود. یک مهم بر قسمی فلسفه در سار یله دولور. احتیاج اولدقجه بولنله اشتغال، قرطله حامد آراسته لزومسز بر حائل قویمقدن باشقه بر نتیجه حاصل ائتمه مشدر. (برده) حامد نامه) نک ایکنجی بر فضلهانی وار دکرک اوده حامدی تدقیق ایدرکن شاعرک متأثر اولدینی مهم شخصیتلره مقایسه ده افراطه دوشولمیدر. قافاسک تشکی اعتباریه تحلیل چوق دوشکون اولان حامد نامه صاحبی، حامدی تحلیل ائتمش؛ بلکه پارچالامشدر. هر هانکی برانسی - کندیمزی صیقاراق - زورله باشقه انسانلره ارجاع ایدرسک اور تاده او آدم قلماز. شه کیم حامد نامه نک یک چوق صحیفه لر ده اورایه بورایه ارجاع ایدش اولان (حامد) دن اثر ییله قلمامشدر. بو فضله لغک و افراطک بالذات (حامد) ده فرقته وارمش یازدینی بر مکتوبده یوزومسز لغه منکسرانه بر اسلوب ایله اشارت ائمشدر :

« فقط مقبرله اولونک یاخود بالادن بر سسک کیمسه دن

شخصی تمایل و یافرتی دولایسیله لطفی فکری بک شوسوزلی سویلکده هیچده احتیاطکار اولایه احتیاج دوماشدر :

«... اوسلاست و بلاغت سزی تسخیر ایتدی . افکار و حسیاته نفوذ ایدمه دیکیز . ادبی برپارچنک قیمتی حار اولدییی لئافت لفظیه نسبتنده تقدیر ایتدیکیز . بونک نتیجهیی اولهوق یازدیکیز شیارک موافقتی لطف بر آهنگ صوق تشکله منحصراً قالدی . قلمکز نه حسیات قاییه ، نه ده مناظر طبعیه حیات بخش ایدمه دی »

لطفی فکری بک بو حکمنده بک بیاماندر . فقط اونک بو بی امان تقدینه سبب ، حامدک دیکر اثرلرندن - هنوز طبع ایدله مش بولونالری حسیله - بی خبر اولماسیدر . برده سادهجه (دخترهندو) بی دایاناراق صاحبی عمومی شکده اوندن استخراج ایتک تأثیرسزلیکی واردر . فقط یالکیز بر اثر بی تقید ایدرک صاحبی حقتده کلی بر حکم ویرمک نه درجه دوغوردر . یلمیز . بو اوله برطرز انتقاددرک بر انسانک هر هانکی بر حرکتی آلوب اونسکه او آدام حقتده (آیدر و یافاندر) دیه بر حکم ویرمک بکزه . منطقده (استقراء ناقص) دیدکاری بو طرز ، ادبی انتقاددرده منفدی حقیقی قریب دکلر ، بلکه اوندن تبعیدایدر . نه کیم لطفی فکری بک ، بو یکجکت کورو شیه حامدن بی نیایه بر مسافده اوزافلاشمشدر . یالکیز لطفی فکری بک خاصه شو مطالعاتی ایله - سنار جا اول - جوق مهم بر نقطهیه تماس ایتکددر : « شوشراط داخنده - بویه احوالی مجهولز اواق حسیله حسن موافقتی برقاتدها تعصب ایدمکی طبعی اولان - اقوامک حسیاته ، معنویاته آیینه انعکاس وضعی شویه طورسون کندی مناظر مزه عادتابلور یاقیق کندی زمانمزه ، کندی ملتزمه منسوب آدمک روحتی تحلیل ایتک بیله امکانسزدر »

بک حقیقی تقدیدایلمن بوخصوصی آیری بر بختده - حامدک ادبی شخصیتتی تحلیل ایدرکن - تدقیق ایتک وعیدله بواره سادهجه قید ایدوب کچاکم .

حامد حقتده مرادیک مرحومکده بر تقیدی واردرک صیرا سی کلدجه ذکر ایدمکیز . شاعر مزه هر وسیله ایله یازیلرینه موضوع یان ایکی ادبیز ده واردر ؛ بری جناب ، دیکری نظیف بکدرود . بر نحیسی کمالک استعداد و قابلیت الاستبقه سندن استفاده ایدرک کوزمل سویلر و یازار ؛ دیکری کمالک مستند بولوندیغی آهنگی قوللارناق سومه دیکنی ذم ، دیله دیکنی مدح ایدر . شاعر لک فضلای حسیله - حامد ایچون - کندیلر بی آنجاق برر « مدیحه سرا » تلقی ایتک مجبور ایتدیز . مبالغه نرندکی

آلتش موضوعلری یوقدر . اونلرک موضوعلری مزاولیه ثلوم و برده جمیت انسانیه در . . الحاصل بونلر نه اقتباس ، نه تقلید ، نه اتحاددر . توارددن باشقه برشی اولمی محالدر . توارد تقدیرنده ایسه ویتور هوغو ککی معظم بردای شعر و آدبه شو تقدیرحق اولسون بر مقارنت حاصل اولمش دیمکدرک نه بویوک شرف ! . . کونه ایله ، بایرونه ، دانته ایله آشتانم پک جزئی و پک سطحی بر نه اسیدر . بر سسنگ یالکیز فاوستی او پراده ، بایرونک ساردانا بالی ساردانا بالده و اوچونچینک جنت و جهنمی بر نبذه اوتده بریده کوردم . درجاری بیله م . ویتور هوغو ، شکسپیر ایچون یازیزی بر کتابده دهات ایچون بویوک کوچوک یوقدر دیور ، درجه تعیین ایتیهور . اونلر بر برینه بکزمز . فقط هر بری باشقهجه بر ییلدیزدر دیمک ایسته یور . .

کور بیلورک حامد ، بونلر ار جاعدن کندیسی ده سیقله شدور . بو سیقله مانی ، نفسی مدافعه دن ویا قیمت ادبی سسنگ ضعفه اوغراماسندن دهاجوق ، بز کندیسه اضافه ایدیلن غیر طبیعتدن نشأت ایدر بر خالده کوریورز . عینی اصولی بالذات هوغویه ، کونه ودانته یده تطبیق ایتک ، اونلرکده جانی صمیم و نهایت اونلری ده شو ویا بو آدامه ارجاع ایتک جوق نمکندر . فقط اونلری آلاماق ایچون جوق ضروری بر آنکی وجود کتیریش اولور .

(حامد) ک دیدیکی وجهله (حامد) ده بر ییلدیزدر ؛ زهرینی تدقیق ایتک ایچون اون کونشه ویا ارضه ارجاع دوغرو اولادینی کی حامدی آلاماق ایسته یلرده اون بر (کل) ، بر (بوتون) اولارق تدقیقه مجبوردرل .

(حامد نامه) دن بشقه حامد ایچون یازیش مستقل اثر طابایورم . « ثروت فنون » و بالخاصه « تودک یوردی » نک نشر ایتدکاری فوق العاده نسخلرده جوق قیمتی مطالعه لره تصادف اید یوروز . باشی باشه نه تودلر نادردر . بونلر (حامد) ی ایچدن ایچیه تدقیق ایدمکچک ایچون آنجاق قیمتی برکورووش نمونه سی اولورلر ؛ حامدی طایفه ایله کافی ذکرلرلر . (حامد) حقتده یازیش تنقیدلردن برده می ده واردرک (۳۱۵) سه سنده ، یعنی بوندن بکرمی آتی سنه اول لطفی فکری بک طرفندن قلمه آلتش بر « تجربه انتقاد » در ویا لک : دختر هندوئی موضوع اتخاذایدر . لطفی فکری بک بویوکچوک رساله ده اوزمانه نظراً تقدیره لایق برکورووشه (حامد) ی جدأ خیر یالامشدر . طبعی رویت جوق خشین ، یارادیلشی اعتباریه فضله ره آلیست اولان منقد ، حامدن ده جوق حامده کی رومانیزمی تنقید ایتشدر . بو

حامدك شخصیتی

درغنامه اولکی مباحثی : حامده چوق جورمد اولان طبیعت،
بوخاریق الماده انسانی دهها دوتایه گزیدن اول بر چوق امکانلره،
مکنی قولنلره تمجید ایشدر . یالکز عضوینده دکل ، بالندیجه
معنویت اعتباریلده حق میراثی آلان حامد ، بوگونکی روحی
ماملکندن چوق شی اجدادینه بورجلودر . چونکه «نوع» ک
حافظه سی دیمک اولان وراثت ، شاعر مزملک ابدالکار کورو نمیشدر .

حامدک ، هر فردینک نسلدن نسله انتقال ایدیه بیلجک
خاطراتی و حجاب نظر خالاتی اولان بر عالمی سی واردور . «حکیم
باشی» تلقیب ایدیلان بواقربا زمره سنک معلوم اولان ایلمک جدی
أیجه اوزاقدهدر ، مصرده . . بو ذلک اسمی عبدالحق سنیاطی
اولوب توریه سی زیارتکده ، کندیشی اوراجه ولی الله تلقی ایدیلدور .
حامدک استانبولده توطن ایدن ک بو یولک پدیری سراطبا ، علمادان
بو یولک خیرالله افندیدر . «حموده» دورینک ک شایان دقت انحصاس
خصوصیه سیندن اولان بو بو یولک خیرالله افندیکن اوغلی علما
و فضلا بایلسندن کوچولک دکلدور . حامدک پدیری اولان بوذات
یعنی عبدالحق موللام شاعر ، هم عالم دی . بالخاصه علمده علمایه
رئیس اولمشدر . مکتب طبعی تأسیس شرفی بو شاعر ورئیس
العلماء اولان سراطبانکدر . عبدالحق موللانک برادر دی ، هیچب
موللاده اودورک عالم ، فاضل حکیم لرلندن ایدی . عبدالحق موللا
ایله عبدالحق حامدی ایکینچی خیرالله افندی وصل ایدیور .
خیرالله افندی علمیه دن ملکیه نقل ایش و حکیم باشی عالمی سی
بو حالقاسندن اعتباراً سیرسفید اینک سر آزاد اولمشدر . اوزون
زمان معارف خدمتلرنده ، مستشارلارنده بوذات رند ، سرپرست
دوشونجه لی ، اولغون و بالخاصه شاعر روح لی بر آدامدی . حتی
بارسه ، اورا دارالفنونلینک تشکیلاتی تدقیق ایتک اوزره
سیاحت و یوایشی باباچق درجه ده تشکیل ایش کامل و طاقل بر
ذات ایدی .

حامدک عالمی سی ایچنده شایان نظر قادینلردن بری - که
عبدالحق موللانک خانمی و حامدک بو یولک آتیه سیدر - و فوق باشانک
پدیرینک قیز قارده شی اولان خانم افندیدر . اودورک ک کبار
ویتشکین عالهلرلندن برینه منسوب اولان بوقادین ، صایدیغمز
ارککار قدر حامدک تولدن اولکی حیاتنده مؤثر اولمشدر
ظن ایدهوم . معافیه حامده بلاواسطه تأثیرینی یاپیش ک کوتلی

حامد

آچیق بر جبهه ، موئس بر نظر ، بر فطرت عزم ...
فضای بی تاهیدسیله ، انجار و جبالیه ،
فروغ شوخ اسراریه ، ظلماتی لایاله ،
پوتون و واقاریه ، برق و رعد بر جلایله ،
شئون زکرتک انصراف و انفالیه
او فطرت بر غرائب بر تجلیگاه ، بر عالم .
طبیعتدن بویوک بر عالم کلیت اضداد :

اوجار بال خیال آجش حقیقتلر سیاستده ،
اوقور ایشار علوی بر لب ساکت هوا سنده ،
طوور بر مهیمت آنک جلی طلمت افا سنده ،
کز بر طیف مقابر ، روحلر طال ردا سنده ؛
بکر هنکاملر ، مسعود و مظلوم ، شاطر و ناشاد .
مولا بر درینلک شعر حامد ، شعر دجد آور ...

دهام ، ای نیر اسراری فستقزار الهامک ،
سنک پشانی حامد بیدر اورتک آرامک ؟ . .
کولر ای دامن اعظم ، سرک فوئده اجرامک ؛
اولور مشهور فیکرم یاده کلدیجه بویوک نامک :
دربی بر جو لاهوتی ، کتیش بر ضربه شهر .
- ۲۲ - زمان - ۱۳۱۵ -

ترقیه نکرست

قوت ، یازیلرینک بوسوتون افسی اولمالرینی ایجاب ایتکده دور .
بنام علیه مطالعه رنج ، شاعر منری تدقیق ایچون احتیاجه مدار
عدایله مکده معذورور . بالفرض (باقی) بی تدقیق ایتک ایستیمیلر -
اگر اودورده کی شاعرلرک باقی حقیقه کی مدحیه و عجبیه لرینی
کندیلرینه اساس ایتسه لر دی اونی کلامقندن چوق اوزاق قایلرلر دی .
بز یوخطایه دوشمکدن احتراز ایدموز .

متعاقب تحقیقه لرده تصادف ایدیه بیلجک اولان «کوروشلر» ؛
آقایی دلائلی افسه بشدریمک صورتیه بایلمیشدر . افسی
تلقیاتی آقایی بشدریمزک دکل . . . و بو ، آنجاق ناچیز
بر تجربه مایه بنددور . اوزون بر «توتوده» ک فائحه سی تلقی اولنورسه
ماوقعه مطابق بر حکم و بریش اولور . حامدک حقیقتی نه درجه
کورده بیلیم بیلیم . بو یولک روحلرده بویوک کرملر کی . . .
جاذبه لری قادر دافع لری ده قدرتی . حامده ک چوق یاقلاشوب
تماس ایتدیکی ظن ایتدیکم نقطه لرده بلکه اولدن بوسوتون
اوزاقلاشمیشدر . ک دوغرو حکمی ، یته شاعر مزملک کندیشی
و بره بیلجکدر .

برعائله انجیرینسده بویویور. دورینک الیویوک آداملرینک دوام ایندیکی «حکیم باشی» عالمه اوجانی؛ حامدک روحنده ایلاک نقطه یی ایقاد ایدیور. حامد هنوز دودت ویش یاشنده ایکن تا اوزمانک شیخ الاسلامی سعدالدین افندی که کتجه یه قادار بر جوق قیمتی وجودلرک قولاری آراستنده و قوجاقلرنده یووا قوروش یز طوغان یاوروسی کی در . بومعنا ادب مکتبلرینک باشی بوش مداومی، کوندوریلدیکی برحله مکتبیله بالا خره مدللایه ینه یرک کستدیکی حصارورشدیه سندن هیچ حظایته مشدی. بویوک انسانلره مخاطب اولان حامد، اوراده کی خوجالرنی چوق کوچوک کورمش اولسا کرکدر. ذاتاً خاطراتنده بومکتبلرندن ممنون قالمادیغی کندیسیده سویله یور.

بعده ایش؛ امثله، بنا، مقصوده دوکولویور و آلی علومی اولیا خوجا اسمنده کی برذاتدن تدرس ایدیور. اسمله مسما آراستنده کی تطابق درجه سنی بیلیمه مکه رابردیه حکم که بوجوخانک اک بویوک کرامتی حامده معلم اولماسیدر. بوندن سوکر احامدی، مشهور خوجا تحسین افندیکن تدرس رحله سنده کوریوروز. تحسین خوجا، نوعی شخصته منحصر؛ موجودیتی بولوندیغی عصری فرسخ فرسخ کیمش شسایان دقت برآدامدی. ادبیاته روحیاتله، فلسفه ایله، فلکیاته اشتغال ایدر؛ قاتی دوشونجه لی اولغون برزکا ایدی. ایشته حامد، دهاک کوچوک بریاشده ایکن بوذاتک (تلامذه نابموسم) ندن اولیور.

حامد، خوجاسنک ویردیکی قلاسیک درسلردن دهاجوق درس آراستنده او قودیتی شعرلردن تملذذ اولدیغی سویله یور. ختان جمعیتی متعاقب اون یاشنده ایکن تحسین افندی و بویوک برادری نصوحی بک ایله پارسه سیاحتلی ققرر ایدیور. دکر یولنده دهشتلی برقریطنایه طوتولویورلر. حامد؛ کوکله دکر، بویوکی نامتناهی آراستنده استانبوله بر اقدینی سوکیلیری خاطر لایور. خاطراتنده دییورکه:

«بولوتلرک، دالغالرک آراستنده اولنرک خیاللرنی کوریور، اوجان مارطیلردن حال و خاطرلرنی صورقم ایسته یوردم. کوزلرمدن یاش گلهیور، فقط دوشونجه م آغلا یوردی وغالباً کندم فرقه وارومیهوق شاعر لکه حاضر لایوردم»

زده (بسخولوزی) اسبیله بکله روحیات کتانی یازان خوجا تحسین افندیدر. بو واده چالیشار، تورکلردن بر (پیر) انتخاب ائکله ایسترله بر هرکدن اول تحسین افندی یی تشکیل ایدرم.

قادرین، هیچ شهسز والده سیدر. حامدک - آشانغی یوقاری - تحراسنده تصویر ایندیکی سربست حیات انجیرینسده بویومش اولان بوجرکس قیزی اسیرجیلره صالیوب استانبوله کلدکدن سوکر اخیلاله افندیکن قانی اسیر ایدر جک واونی ساتون آلا جق قادار - جسمناً وروحاً - کال وموقییت ابراز ایتدیر. (والدهم) که ایلاک قسمی تریین ایدن بوقادیتی حامدک لسانندن دیکلیم:

والدهم ایمییدی. ایمیئک وار ایدی اذربنده بر جوق علم قونوشورکن سیاق حاله کوره اوله اشعار اوفوردی مرعجله که صداسنده کی خلوت ایله طرز تقریر دلنیردن صانکی برقات ده اولوردی ملیح ..

«نعمه لازم یم اوغنجه تر، بکا کوکلده کی بهار یتر، کبی اشعار ایله ترنم ایدر، وخصوصیه برملک کبی او؛ نه مبارک طوروردی، بن بیایرم، ایدیورکن تلاوت قرآن!

ایشته حامدک والده سنی - کندیسنک آکلاتدینی وجهله - ایمی ایدی، فقط هیچده جاهل دکلدی.

والدهم مظهر عاسن ایدی؛ یالکز حسن ظاهری به دکل، محمد مظهری حسن اخلاقه.

روخی ومادی مناسله سوسلنمش بوقادینجیزک

تریتشکی برقوناق، - بجه

کندیکن کندی در مرهیمه سی -

اوله خلق ائکله ایسته مش قدرت.

جمله نژدنده برسوی قادی،

کیسه یی سهومن آشنا برذات

اوی غایت سهوردی، هب بیایرز

اوکا ایتدی حصار استعسان.

آکلاسیلورکه اینگی خیرالله افندی ایله بوسوی قادیکن بدئلرینک امتزاجی حامدک عضویتی، بر برینی چوق سهوئن [*] روحلرینک فیلیورکن ناز اولوردی اوله

سانکه بحرانی خطه ایران

ازدواجی ده شاعر مزک معنویتی وجوده کتیر مشدر. بناء علیه حامد دو غمادن اول چوق قیمتدار بروراثت حمله سنی اکتساب ایتش بولو. نویورکه بونصاف، هرکسه نصیب اولاجق مظهریتلردن دکلدر،

ورغیر قمره صوکره بومکی قوتلرک مکشفه سی اولان حامد؛ افرادی کتیر، بو کثرت حبیبیه متنوع سجیه لی وچوق معضل

[*] حامد ایزده تولن باباسنه آتسنسک مرپوطیتی شو بئنه سولر:

یاشلارنده ایکن - راقی دکل فقط - شرابه مساعده ایندیکنی
بووسيله ايله خاطرانده قید ایدر. بوقادرسر بست دوشونجهلی
انسانلر آراسنده - علی الخصوص ۶۵ سنه اول - یاشامق ،
حامدك روحنده کی خاموری پك مساعد شرائطه یوغورمه
سائق اولمشدر. [**]

حامد ایشته بویله بر عالمه ایچنده ، بویله یوکسك آداملر
آراسنده ، بویله متنوع یکدیگریته شرق و غرب قدار اوزاق
مخیطلر ایچریسنده بویودی و یاشادی .

بارسدن ویا نه و صوکر استانبوله عودت ایدن حامد ،
خاطرانده دیورکه :

« بن ایکی سنه ظرفنده آرتق بویوک آدام اولمشدم .
بویوک پنجه یالی ، معظم دیوانخانلری ، صالونلر ، اوطاقلر ،
باغچهده کی سدرلر ، حوضلر هپ کوجولوش ؛ والدیندن باشلایم
أوده هرکیم وارسه بویولری قیالمش ، دادیمك وساثر جاریلر
یوزلری بوروشمش کورونیورودی »

حامدك یادیفی مقایسه اوی ، اوندک انسانلر ایچون دکلر ،
اصل پارسله استانبولک چهره سی ایچون تحیحدی . بوندن
صوکر حامد دورماق ییلمز بر سیاح کی ایرانه ، آواده
اوزونجه بر فرت دورمه ایلوق شرطیه برلنه ، هندستانه ،
بویوک بریتانیاه سفرلر ایدیور . بوتادی سیاحتده الك اوزون
توقف لوندرده اولمشدر . اوتوز بش یاشنده اورایه کیدیور ،
آلتش یاشنه قدار ، یعنی یکری بش سنه اوراده قالیورکه بز
دوغروذن دوغری به شاعر مزك بیوغرافینی بامادیمز ایچون
بو نقصلری تفصیل ایدمك دکلر .

بو یکدیگریته اویمایان محیطلرده « اثابت شاعرانه » سنی
کزدرمه سی حامد ایچون چوق متنوع انطاعات آلمای و اونلرله
روحنك محتواسنی چوغالتمای تأمین ایشدر . گندیسك سویله دیکی
کی « محیطك و اثنای سفرده تصادف ایدیلان مناظرلرده الهامات
میؤثره سی » پك قوتلی اولمشدر .

حامدك سیمسی : بو معلوماتدن صوکر اصل مجهوله ،
حامدك شخصیتنه تماس ممکن اولایله جکدر . بشرک روحنی

[**] یاریم عصر صوکره عنی صیابت مستقیمه حامد :

صودایله ویسی بیچون پودر غذای سحر
أوت بوجوهر مایع ؛ بوقطره کوهر

دیور.

متحسرانه آیریلدیغنی سویله یور . نهایت پارسه کلیور و « بقول
ناسیونال » لیلی کیریور . اول بو حیاندن حظ ایتیه یور ، برایی دفعه
کندیغنی بچره دن آتارق بوصفی ، قیدوقیودلی یاشایشدن قور تولماق
ایست یور . نهاری اولدقندقصوکراده لیلی حیاتی آرا یور . حامد
پاروده مجرد برحاله ، بسیط بر جوجوق کی یاشامایور .
استانبوله اولدیغنی وجهله اوراده ک یوکسك مخافل و اشخاص
ایله تماسده در . مثلاً هر بازار سفیر باشا اونی آلوب کزدریریور .
آغایی الك کوزلر اولتار ، الك لوكس لو قنطارلر ده اونی دولاشدریریور .
پدری برای وظیفه پارسه کلینجه تماس ساحه سی بوسوتون
کیشله یور . مختلف وسیله لرله افراتی اولان اولمان بویوک کوجك
قادیلر ، قیزلر آراسنده بولونیور . اومنبوسله کوز آشنالنی
حاصل اولان مینی مینی برمه سی ایله بالاخره مهمخانه اولویور .
اشخاص ایله مناسبتلری نسیته ده شرکشانان نظر مانی و آبداتی ده
کزوب کورویور .

حامدك دوام ایندیکی حقیقی متکب بقول ناسیونال دکل ؛
چو جو غلبه بویوک یه بنلاری ، قوله لری ، تیاترور یه بوتون بریارسدی .
بونی آکلایان پدر ، آکلایشلان اوغلتك بر بوجوق سنه لك
تحصیلی کافی کوروش اولاجك که حامدی مکتبدن آلدی .

پاروده ایکن برادر ی نصوحی پك حامد اوزونده یاقیندن
میؤثر اولمشدر . نصوحی پك بویوک پدری کی بدایتده مولوی
وبعد بکتاشی اولمش براهل دل ، متفکر ذاتدی . [۰] اوزمان
تکیملر ، تعصب دوشمانی اولغون آداملرک عرفان قراکله دیدی .
مع مافیة نصوحی پك عرفاناً بالکمز ، شرقه دکل ، عینی زمانده
غریبه ده متنبسیدی . حامد خاطرانده برادر یی آکلایرکن :

« برفرانمز فیلوزوفندن درس آلدینی ایچون هم آفرانغه
بر فلسفه ساز ، همه ده طریقت نازنینده براهل نیاز ایدی » دیور .
بوکنیش دوشونجهلی ذاتك خلق ، سساکن و حقیقتیین روحی
حامد اوستنده دفته لایق تأثیرلر یامیشدر ؛ و نه هبیچ شبهه یوقدر
و کندرسی ده بونی اعتراف ایلکده در .

برکون حامد پارسده ایکن یکمده شراب ایسته مش ولا اسی -
آکلایشلان - ممانعت ایش . حامد ، پدرینك ده باش آلتی

[۰] حتی حامدك پك کوجوک بریاشده ایکن یکقبو مولویخانه سی
پوسته لینی شیخ دل آکام هنان اندیددن سکه کیدیکنی ، حقیقلری
عبدالایق دده اندیددن ایعتیم . ذاتاً حامد ، خاطرانده (حال الدرووی)
دن حرمت و ستایمله بحث ایدم :

یورولش دکلدر . یوکسک قیمتلر ایچریسنده حامد حقیقی تردله کوروش ، خیری تقدیر ایله سیر ایتش ، حالوکه حسی جانن وکوکلدن سهوهرک قوجانلاش ، یالکیز اونکلر یانامش الک حوق اون یاشاشدر . یالکیز دقت ایدیلرک نغمه ، بوتون بوروخی فعالیلرده حامدک کوتلی بر بئاک حسیله متحس وداغیانر بر خودیینه صاحب اولوشدر . «مدحاحل ایدلسده اقرار ایدر حکمک بن هر شیء کندی کندیمه حتی کندی نفسده اوکر نه جگمه بیله معتقد بولنیوردم . معتقد الهام سهای ونهات درجده حساس وخصوصیه سوداوی ایدم .»

پوراده کورولدیکی اوزره کندی نی نهیه اعتمادی اولان حامد(حساس) کلسیله صانک عزت فتنه چوق دوشکون وپک آلیتغان اولدیغنی افاده ایتشدر. حامدک بر چوق تحولات و تبدلات عرض ایتسنه رغماً باطناً عینی قالان برجعتی اولدیغنی نظیفیه یازدیغنی مقدمهده کندیسندن دیکله بیلیرز :

« برده نصل دیهم ؟ .. کورویورمکه بوندن فرق سینه اول بن نعلر دوشونیورسم حالا او دوشونجهر ایچنده ایتشم : اسکی هوا و هوس باقی ، اسکی حبت و حساست باقی ، اسکی استعداد ایله بو کونکی انحطاط ، توأمانه بر محریمتله بر نقطهده ملاقی و باقی . قصور چوق ، سقوط یوق ... »

انسانلرک ثابت طرفلرک هیت مجموعه سی دیمک اولان سجه حامده دواملی بر احتیاص بدییی حالنده ترقی ایدیور . (۷۵) نخی سال حیات مناسبتله یاپیلان مراسمهده تحریراً اوقونیلان لطفنده کندیسی ایچون « موهوب و غیر مکتسب » اولان جهتله « ثبات » نی باخاصه اتیان ایدیسی ؛ بو نقطهده کی « لب روحی » نی هر کسدن آئی دوشمش اولدیغنه دلیدر . حامد بکا ، باشلی باشه بر کره کی کورونیور . ایچی دائمی بر یاقین ، بر مایع تاریله دولو ؛ طیشی رنکارنک قطعلر ، بویوک کوچوک دکلر ، گاه سهوعلی ، گاه سویمسز حیوانلر و حشر دلرله مستور بر محشر . کره نک ایچنده کی یاقینله او یاقینده کی یکنسقیه ، طیشنده کی کثرت ناصل مانع اولما یورسا ؛ حامدک تظاهری ایدن متناقض و متضاد احوال و حالات روحیه سی ده اونک اساسی بئلکندنه کی قوام و وحدته ایلجه ضرر و یرمه مشدر .

پوش بر یازی تاختاسی ویا جاموردن بر هیکل کی کوروبده خارجدن آلیتان انظارلرک اورایه انعکاسیله روحلرک تشکلی ادعا ایدلرله حق و یرمه حک موقده دکلر . اگر بو نقطه نظر دوغرو اولسایدی برابر سیاحته حیقان و یا عینی محیطده یاشایانلرک اوزق تفک فرقلره عینی انسانلر اولمای لازمکایدی . حالوکه حقیقت هیچده بویله تجلی ایتدیور . عینی اسباب خارجی ، روحلر مزده مختلف نتیجلر تولید ایدیور . اولاده هر و حک کندیته کوره بر مقدری ، ازی بر قابلیت اخذیه سی وار . هم جذب ایتدیکی بر باشقاسی دفع ، بر باشقاسنک خوشامدایی شی بی جلب ایده بیلور . روحلر مزک اساسی بو سرلی نقطهده بولونیور . برغسونک تعییریه بو « اساسی بئاک - Moi fundamental » . بو ثابت نقطه عجباً حامدهده نهدر ؟

اک چوق محرمی اولان لوسیه خانمده اعتراف ایتدیکی وجهله بو « secret - کیزی » نقطه نی کشف ممکن دکلدر [۱] اونو بئلسکه صاحبی بیله آییج یاقالا یاماشدر . یالکیز بویله بر نقطه نک ، یعنی روحنده بر چوق تحولاته رغماً ثابت قالان و سیر ازیلسنده دوام ایدن بر طرفک موجودیتی بزی پک چوق تنور ایده جکدر . (حامدنامه) ده شاعر مز (۱) چو چوق (۲) متفکر (۳) (شاعر) شکنده و آیری آیری شخصیتلر حالنده کورمه نک یا کلش اولدیغنی آکلامق ایچون چو چوقکن بیله بویوک اولان حامدک تفکرات و اعمالنده کی تضادلری حراوتیه اویتن بو محراق نقطه سی سزمک دخی کافیدر . چو چوقلغنده عنود اولان شاعر ، بویوکلکسده بر نقطهده ثبات ایده بیلور . « نادکه معقول اولونجه اسمی ثبات اولور » دییهن حامدک روحنده بو اعتبارله کوتلی بر اتمه مک ، ده کیشمز بر تمایل وارکه او بدایی بر احتیاصدر [۲] دهاکنچ یاشنده قلمه کیده رکن بیله انسان بوزی و طبیعت کوزلله کیله مشغول اولیوردی . هر کوزل شی اونو جذب ایدیور ، هر جاذب شی اونو اسیر ایدیوردی . « هر وجهله معطل قالدیغ بودار قدمده - اوزمان بولوندیغی مکتوبی قلی - مطالعه اش کال و شبائل نجه مبدأ و منتهای مشاغل اولشدی »

فی الحقیقه حامد ، کوزله لک آرقاسندن قوشاقدن الان

[۱] مجموعه ده کی ملاقدن

[۲] حامده بدییی احتیاص آیرجه تدقیق ایدیلر جکی ایچون تفصیلندن

صرف نظر ایدلیدی .

ادیبانه خاکی بر نظره باقلاچق اولورسه، اوزون برداغلی سلسله سی کوزلری چکیر، بوفکری سیاحتده، بزی آک چوق و جسد و ذوق ایله شاهقه سنده دور دوران و یوران ایکی دانیه سی واردر؛ فضولی و حامد.

بوایکی روحی تصویر ایتمکجه خیمه مده دایمالیکی دیوجانلیر؛ برنده حیاتک ممتی یونور، ایکینجی سنده مالمک حیاتکی کوروروم. «مجنون» مدعی سوکنده «لیلا» نی احیا، (مقبر) خالق بدایتدن نهایتنه قدار تولوم وسیله سیله «فاطمه» سنی احیا ایدیور. بن، بر برینک عینی اولان بوسانمانه نضاده آتجق فضولی ایله حامدده راست کلام. عمر نده فضولی قدار چوق تولش و تولومی دویمش؛ حیانتده حامد قدار تولومی دیرلتمش عجب اکیم وار؛ بری بوفانی عالمک ماوراسنده کی بقایه مشتاق، دیکری هرکوجوب کچن شیده کی قیوم وثابت اولان رفه عاشقدر. صانکه بری بجازی عشق ترک ایله حقیقسته یوکسلمش. دیکری ایسه مجازی سنده توقفه حقیق عشق بولمشدر. بونک ایچوندورکه «مسافر» ده بحر ای محنت و ألم، اولدغنی سوله بن فضولی رابطه دویمادینی بوقراطا و پراقده کندنی هر زمان بر غریب، بر مسافر کی گورمشدی؛ ینه بونک ایچوندورکه حامد، عینی یرده - الی الاید کندینک ایش کی - اقامت ایشدر. مثلا (فینتن)، اونک آئنده اویله بر سندنورکه کرک هنده، کرک اونک صاحب لرینک ملکته صاحب اولدغنی کورستر. یوکسک باغو آغاچلری، اسرار انکیز اورمان و انسانلریله هندی؛ نارین و نرمین کوزهلری، سیلی ساسیله لوندورنی سوش و یوسه کی اونره تصاحب ایتک ایچون کافی گلشدر. شاعر؛ نهی بنیمش ایسه اونی بنلکنه قارشیدیرمش و کندینک یامیشدر. فی الحقیقه بریشی اکلامق، اوشیه مالک اولمانک ایلام شریطدر. تنه کیم حامدک، آسیری کی کوروزن سوکیلیر؛ عینی زمانده حامدک ملوکیدرلر. چونکه حامد، اونلری هرکسندن آتی آ کلامش و هرکسندن چوق تصاحب ایشدر. یتش بش یاشنده ایکن بیله بومغولایه غالیقی محافظه ایده بیلیمک ایچون، حامدده کی روح قدرتی طاشیق لازم.

بیلیم آ کلانا بیلورمییم؟ ذاتا دها دینیلن بوحل ایدیلیر معمارلر ده آ جیق سوله نیله بیلیری؛ نهابت یرده الهی تعریف ایده مین آدام اوغوللریدن ایم، معبوده بکیزه مین عابدلری آ کلاترکن الله عاجز قالاچیم.

هرملک باشنه، عتقا کی، عصرلرده برقونان بونادر مخلوقات ایله خالق آراسنده کی مشابهتی آنجاق (یاراقه) خصوصنده

کوره بیلیر. بومحدود سطرلرده نامتایی اولان حامدی شونقطه نظرندن تدقیق چوق مشکل، حتی محال اولاجق؛ فقط اونک نظیر سیز شخصیتنه تماس، بلکه، ساده جه بوسورتله ممکن اولایسه چکدر.

ممتاز اولان صنعت اثرلرینک اک اول کوزه چاریان وصفی (یکیکل) ی در. بوراده یکیکلک معناسی اولجه کورمه دیکمز و حتی یارایچی خیمه مزله بولامش اولدیغمز کوروشلر، دوشونوشلر و دویوشلر دیمکدر. زیرا صنعتکار ایچون، اوربزیئال اولق شریطدر. عکسی تقدیرده بدیعاً تخیلر اوکا آریست دیبمز لر. حالوکه بر طاقم تصورلری شویله بویله بر آریه کتیرمک اورتا انسانلر ایچون ده ممکندر. اونلر ایچون ممکن اولمایان شی، ابداعک عناصری تشکیک ایده جک اولان تصورلری آلدایتمک مسئله سیدر. هرکس قیرطیبه نی زمانلرده اورمانلره کیتمش و اوخوف سسلری ایشیتمش اولاییلیر. آنجاق (بتهوفن) ک قولایغدرکه بودویولان سسلردن باشقا سسلری دویاییلیمش و اونلری سامعه سنده ضبط و حفظ ایشدر. عناصر اعتباریله بویله بر ندرت و ثروت حاصل اولدقدن سوکرا بوتون ایش اونی ترکیب ایتکده در. ایشته «ابداع» یاراق، بوترکیبی وجوده کتیرمکدر و نتیجه ده حاصل اولان اثر، نادر عناصرک امتزاجندن، اونلرک ینه نادر برطرزده ترکیبندن حقیقینی ایچوندورکه ممتاز و بیکی؛ بناء علیه بر صنعت اثریدر.

شیمیدی (حامد) ده عرض ایتدیکمز شوبیدی لازمی فی آوایلم. بونک ایچون فضله کوچلک حکمه یه چکیز.

اگر مقصود اثرسه مصرع برجسته کلیدر

سوزینی کافی بولمایانلره بر مصرع یرینه حامدندن بر شعر،

همه ده چوق اوزون بر شعر؛ مثال اولارق قدیم ایدیله بیلیر؛ هدیه سال... بومضموم فی انتخابک سببی شاعرک اثرلری ایچنده اونی اک چوق آ کلاماش - قصدا آک آ کلامش دیمه یورم - اولمقلم فقط اک زیاده سوش بولومقلمغدمر. چونکه بویوک انسانلر کی بویوک اثرلرده حیات روحیه ناک یوکسک شکلریدر. آ کلاما مانلر، جهلمدن دکل؛ اثرک عظمتیله بنم کوچو کلکمدن نشأت ایدیور.

۱ - بردفعه حامدک کائناتی رؤیتی کوردم. بوزده اطرافندن

و کندی روحندن طوبایوب چیقاردینی عنصرلرده کی یکیکلی کورستره بیله چکدر. باک نه دیبور؛

شو کوروشلری و روحنه بوتورلو بی نظیر عناصری طویلانی
صنعتکارلک جان کوزلرینی زده بولورساق اونک صاحبنی
«مبدع - یار آتینی» طایفده برآن تردهده حقه یوقدر .

۲ - دوشونوش خصوصنده (حامد) ک دماغی تنظیر
ایده جک قاتلر پک آذر صانیم . تشبیه توخاف اولاجق آما...
بکا حامدک آرایشی ذکلی ؛ کاه بورغو ، کاه طیاره کبی
کورونور . باقرسکزک حامد ، بعضاً بر آرتزیهن قویوسنک
صونی قدار بولونماز شعرل ؛ روحنک و کشتنک دهرینلکارتدن
چیقاردینی ایخیلر ابداع ایدر . بعضاً بالا پرواز اولور ، یوکسکلره
چیقار ؛ قاجیچی خیاللر ، طوتولماز بولولطر و کورونمز ضیال
طوپلار . اونک دماغی کندیسندن دیکلهی :

بر اوجی غالبایهاده اولان
او اوزون کاربان فکر و خیال
فینهایت کتیبه عشر .

شعرلی ایشه او آریشیلمز فسحتلردن دوشن شهبایولهردر .
دها اشعار وار نزول ایدمک ! ،
بوراده (نزول) گلهسنک التباسندن استفاده ایدرسکمز ،
پیغمبرلره قارش حقیقتلر آتش اولمازسکمز . حامدک باشی ،
حقیقه وحی و الهام بیلدیرمک دوشدیک بر شاهقه ، بر حرا
داغی ، بر سینا طوریدر . اونک ایچون دکیدرک حامدی اوقورکن
باشمز دنور و قلبمز تیتیزر .

«هدیه سالک» ک ایچنده حامد بر اختیار تصویر ایدیور .
اونک ، بویوک بنالردن برینه کیردیکنی و صوکرا

برده باقدم که خشم و حدت ایله
دیشاری اونغراد یو انجوبه ،
کیدیوردی - ناصل بیان ایدم ؟ -
دورواق بعضی کره ، اطرافه
مشترکوستهروب یتنه کیدهو ک
صدق اولشدی بر صدای بلند ،
هری منقلب جوانی یه ؛
صانکه اول طفل آخر عمرک
کورونوردی شبای تالیسی .

طرزنده دیشاری فیلاوب حدقله یورووکی آکلاتیور .

سنهال ، یکمیش انانی ، اورادن
بو تحول هپ اونلرک اثری ،
یتیلان شیلری یایوب بعضاً
یایلان شیلری بیفان معمار !
بلهوس ، رنک پرور تعجید
شوقیاب تغیر هر نقش ؛
متلون ، او بی وفا سنهال ! ..

بیل باشنده پدی برصباح اُرکن
قیرمه چیقدم ؛ هوا ، صوفوق سیلی
هر طرف قزل ، کائنات بیاض ،
ذاغلر ، برده بیسیاه آنجاق !

شومصراع یوقی ، بن اونی مثلاً جناب پکک بوتون «الحان
شنا» سبله برعد ایدرم . نیچین ؟ ! .. چونکه بو ، اویله برقم
ضربه سی که کوزلرک اوکنه ذی حیات برتابولجیزییور ؛ انبرسیور
نیست برورسام کبی ... کائناتک بیاضلغی ، قارغالره کندیسنک
سیاهانی قارشسنه قویایلمک ؛ مبدعانه بربولوشدر . اگر مدرسهلر
آجیق اولسایدی «الاشیاء تنکشف باشدداها» قعده کیهسنه
بومصرایک کوزوله مثال اولارق ذکر ایدولردی .

بوجه داغلر ، اوخا کدن مصنوع

اولو صندوقه رکه هر بریسی
عنایدو کتاب خلقتدن

داغ ... هپ کوروروز . صندوقه ... اونی طانیروهر وقت
قولالانیرز . کتاب ... هیچ بر زمان آئزدن ، خلقت ... هیچ
بر زمان دلبیزدن دوشمزم . فقط بجمهرمدیکم . شی ؛ داغی
صندوقیه بکزه تمک ، دها دوغروسی ، داغلری صندوقلر
کی کورومک و خلقت کتایله اونلری دولدورایلمکدر . دها سی
وار ...

ضربه روزگار ایله منفک ،

جوورومش بر طاقم صحائف ایله ! !

کتاب اما ، اویله مجلد ، منظم دکل ؛ زمان اونک جوورین
تحقیقلرینی اورایه بورایه اوفوروب داغتمشدر . بو وادیده
سویلنمش حکیمان سوزلردن برینی ، حکیم همدانیلک شو بیتنی
تکرار ایتمدن کجه میه حکم :

ما ز آغاز و ز انجام جهان فی خیرم ؛

اول و آخر این کهنه کتاب افتادست .

بو شعری لوندورده یازان (حامد) ، بو عظیم شهرلی
یوکسکدن سیر ایدیور و اوراده کی مختشم مدنیث اثرلرینی
یردن فیشقیرکبی کورویور ، دیورکه :

فباردن پایلمه عنقار ،

بیرتاراق برده بخای یواش

یاوانی آیلردی اعتلاک ، بوده

باشقه بر افلاق عالامال ! ..

یوکسک خنده کلرکی کوردیکی بورجلر و دیگر بنالرک ،
سیلری بیرتاراق ساهره یوکسه شیلرینی بویله بر افلاق حالنده
کورویلمک ایستیتیلر ، الهیدن اولا حامدک کوزی کبی بر
کوز ایستمه لیدولر . فضاه سوزه حاجت کورمه دن دییه بیلیمک

بو سطرلری دقتی اوقودیکیزی ؟ ذهنکزی یورارق
آشاعیده کی مصرعلرده بقیق :
اختیارک کیردیی

خانه کورمه سده برآز تعمیر
اولش اولکی ساکنانی خراب ،
اونلر بکزیب او زائر ایچون
اسکی او تازه بر مرار اولش
بر و زنا ، بوتون جهان آجیق
اوکا لاکن مؤدا قایل
اوتودوب هر سینه کایمیش او ،
کورده کی دائما بو انتقال ! ..
شیدی بر ارجه معنای حل اید بیلیر :

حامد ، کیردیی اودن قوولان اختیاری اولان تشخیص
و سوکره انسانلقدن تجرید ایدولک ، کیمش سنلرک ، یعنی
ماضینک عوس چهره لی بر هیکنی وجوده که تیریورکه بو
نامأمول علاقه لی کشف و بورایه نقل ایدمه یه حکم قدار اوزون
سطرلر ایچیده (زمان) ی تعریف ایدیشده باشقا بر
اثر صنع خانی متعال !

اولور ، بو قتلده اصل دقتی جله لایق اولان قدرت ؛ دماغنده کی
خیاللری ترکیب ایتمه سنده در ، اگر ساده جه بو نادر خیاللری
افاده ایش اولایدی یالکز غیله سنک قوتی موضوع بحث
ایتمک ممکندی . فقط شاعرمن ، بو قدارله اکتفا ایه یور ،
اونلر آراسنده - بزم ایچون اوزاق ، کندیشی ایچون چوق
یاقین اولان - لالانجه منا-بئری میدانه حیقاریور و بارها اوجا
کوزهل اولان اوموزایقلردن اولیه بر قابلو وجوده کتیریورکه
هیئت عمومی سنک معناسی آکلامق ایچون اونی تقدیر ایله تماشا
بزم ایچونک بویوک بز ذوق بدیی اولویور .

حامدده بر تورلو « Composition » لره پک چوق تصادف
ایدیلیر . اونک ایچوندرکه حامد ، بزم شرقدکی سازلرمزدن
نه ربابه ، نه ظنوره ، نه نایه بکزه در . حامدک موسیقی آلتی
تک دکدر ، کندیشی بر چوق سازلردن مرکبدر . بناء علیه
اونک نغمه سی یوقدره اوروکستراسیونی واردر . حامدده کی آهنکی
بولامانلر اونی آکلاماز . حالوکه هر اهنک کی حامدک
مجموعه تفکراتی ده چوق معضل ، چوق معمالی و چوق کر زاندر .
بوندن دولانی کرک تماشا لرده ، کرک مقبر واولو کی صرف
تفکری شعرلرنده حامد ؛ چوق الدن قاجان ، بر طرفندن
یا قالا نامایان بر منظره عرض ایدر . تماشا لره دوشکون ، اومولادیق
بولوشلر و خواهشکر اولماسی مفکره سنک چوق قوتله ایشلهدیکنی ؛

حتی قافاسنده کی چارقلرک ایلری به دوندیق قادار کیری به ده تحریک
ایدیلر بیلرکینکی کوسترکه بویکی آیت یقلری آنجاق ده اوبینده
کورده بیلیر .

بونلرک سببی یاراتیلشی حسیله - حامدده «تصوری Representative»
حیاتک چوق متکامل اولماسنده در . قوتلی بر کوز ، ایتمیش
بر قولاق و آلینگان حواسی ایلر روحی عالم خارجی به ناظر قیلان
حامد ، دیشاریدن کن خیاللری - بلکه ده غیر مشعور اولورق -
روحنک محفظه سنده تحنیط ایدولک صاقلامشدر . بواعتبارله حامدک
دماغی زندگی بر موزه خانه به بکزه تبیلیر . اثرلرنده تصادف
ایتدیکمز اوکورولمهش ، ایشلمهش تصور و تصویرلر ؛ هپ
عینی موزمک برکنزیده اجزاسیدر . اهمیتیز بر چوچوق
اویونجای اولان « هنلی » بیکدن « دهر هندو » ی ابداع
ایچون انسانده بویوک بر تصور قیایتی اولمالیدر . حامدده بوماسک ،
پک مفرط بر شکله قوتلیدر . پک آز استثنایله ، اثرلری
اوقودینگز زمان اهراملری ذهنکزی یورار ؛ آکلامق ایچون
چابالارسکیز . سزه ایلک ویردیی حسن ، حیرته قاریشیق بر تقدیر
دونیو سیدر . حسیاتکزی تحریک ایلر تفک کزی تأمین ایتز
آنجاق یازدقلرخی دوشوندکدن سوکرا دوغایه باشلارسکیز .

۳- شاعرمنک تصوری حیاتنده کی بوقوتی «تأثری» affectif
حیاتنده کورده مهوروز . روحنک تأثری حیاتی ، عالم خارجدن
علاقه منی کسب کندی بئلمکک سورلری داخلنده
ویالکز اوندن چقان اضطراب وولقانلریله اواده آفان الم
درلر ایچریسته یانوب بوغولورق بولایلیر . حامدک روحی
بودیوارلرده کندیجی حبس ایدمه مشدر . بواعتبارله حامد ؛ نه
بر موسه ، نه بر فضولی اولامامشدر . معلومدرکه تفکرده
افراط ، روحی موازنه یی صاحی لهنه انکشاف ایتدیر بیلیر . چوق
ذکی و عاقل آداملر ، چوق متوازن و چوق دینج قایلایلیر . حالوکه
حساسیتنده افراط اولان بیچارلر هم بدئلرنده کی قدرق قیاب ،
هم ده روحلرنده کی موازنه یی ادا مه مزملر . فرط حساسیت بر
مرشد ؛ فرط تفکر مطلقا بر خاستانق اولماز .

حامد ، فوق العاده طوبولی و موازنه لی بر روحه مالکدر .
بعضی سوق طبعیلرینک الحاسیه حیاتنده تصادف ایدیان افراطلر
حساسیتنک دکلر ، غریزه لرینک شاخلا نماسندن نشأت ایشدر . هر
کیردیی عشق ، بر شخصدن دیکر شخصه کیره ولک سیرنه حامد ؛ عشقک
لیریزنی بلکه دویامشدر . حامدده عشق ، سومک صورتیه دکل ؛
سویک صورتنده ترئی ایدیور [۱] پک کتجکلکنده یازدیی
[۱] بالاآخره و آیری بر عیده (حامد) ده عشق تدقی ایدمکزه ؛

یازیرل ایچندہ یوحکمہ مخالف شعرلری یوق دکاور. «دیوانہ لکار» ده کی

احوالی ایچکده سک اخبار ،
آجی ده ظم بیله چکسک .

لا بقدر ایدرسم شونی تکرار :

سودمه ده جادن سنی ای یار ،

فرق ایچدم آتقی نه ملکسک !

هرذوقی سندن دویلم پ

کوکلمی ، خیالمی نمسک سن ؟

کی ... فقط دریاده قضا ریه اعتبار اولونورمی ؟

حامده آتی حسابات فورانلری اولماش دکاور . فقط

بونلر تأثری ساحده توقف ایتمهش ؛ تفکر و تحیل فعالیتلری

تدییه ایتمشدر . بو فکری بر مثال ایله توضیح ایدم بیلیرم . یو یوک

«دریت ناوط» لک قارشیق ، معظم ماکنلری کوزکزل اوکنه

کتیریکز . اونلر الکترتیه ایشله یور . هر یرنک مربوط اولدینی

کوجوک بر دوکه وار . پارماغلری اورایه باصیدورسکزر .

یوزلرجه به یکیرک بر آرایه کلوبده بر دورخی یایماه موفق

اولامادقلری تکر لکار دونمک باشلا یور . ظاهر حاله کوره حرکت

سبب سزک پارماغلرک دوکه یه باصا سیدور . فقط حقیقته دیله می یا ؟

ایشته تأثری وحشی حالات روحیه ، حامد ایچون بوالکترقی

دوکه سی کیدور . حامدک معظم تفکر ماکنه سنی تحریک ایدییور

واونی دوشوندر بیور ، دوشوندر بیور . مثالی ایسته یورسکر ؛

مقبر ... مقبرده اوله خارق العاده بر تفلسف وارکه اوئده کی

حساسیت عنصری آنجا قحرک اولمقدن باشقه بر وظیفه کورمه یور .

کندی سزک مقدمه ده سوله دیکنه کوره ماضی یه عائد حکایه خالار

بلسکه شاعرلی آغلا تیور ، فقط قارخی دکل ... مقبرده بی

دوشوندر برن مرحومه نکل وفاتی اولما یوب علی الاطلاق ئولوم

دوشونجیسی اولدینی کی ؛ کوزلر مه آجی یاشلر کتیر ده

فاطمه خانم کندیسی دکل بالذات «ئولوم» اولیور . ممکن که

بن یا کیدورم ؛ بلسکه حقیقت یوبله دکلر .

حامده پک متین بر میل استغراق موجود ؛ فقط مراقبه

پک آتقما بل وار . بالذات ایچی دیکمه مکدن دها جوق دشاریدن

ایچنه کلن انطباعاتی فاده اتمک آرزوسنی کندی سنده کوری یوروز

«استغراق» Contemplation) «مدیدودشدیدردنق خارجی علله

توجهی» «مراقبه» Méditation) ایسه روحک بوتون ضایعی کندیته

وشوریه چه ویرماسی دیکدور . بلسکه حادثات ، فی نهایه تحولاتیله ، حامده

باطنی بر حیات یا شاتما مشدر ؛ بلسکه یارادیلر شنگ بونده مهم بر تأثیری

وار . هر حاله «واللهی بنده عشق یوقدرکه ... فریاد و فغان

بنده حاصل اولما مشدر» دییه حامد مرله «وای» یوز بیک

حامد

بر یانار داغ کیدور ، کوکاره انواری وورور ،

ایدنلرک اوسقنده مهانله دورور ...

دو کولور سحر ایله خولیا اریوب لاو یرینه ،

یکسه یوز بیک سته بیتنر اونلک الهای ینه ... !

دو کولان لاواری مشرقده نهرلریارنیر ،

سوزولن کولکسی مقبرده شهرلر دونانیر ،

اوله بر وارلنک اغوزجیدر حشره قدر

سینه سندن اونلک آفانه مهاری چاغلار !

بر یانار داغ کیدور ، بعضی آچار بیک حشر ؛

یارانیر کولکسی افسانه سنک «اشیر» ل ؛

بعضی «صبرا» لره اوغرار ، کل اولور ؛

بعضی «مقبر» لره اوغرار ، کول اولور !

...

او عصرلردن اوزون وارلنک خاقیدر !

یالکنز کندی یو یوک خانلک عاشقیدر .

۲۸ شباط ۳۴۱

محمد صبح

وای کیم جانانن آریلیمش» دییه فضولی آراسنده کی حسابیت

فرقی ، نیم ناجیز تلمیدن دها زیاده بغدادی شاعر مرک ندای

حسرت و احتراقی کوستره جکدر . اوآلی و یایق سنی دویانلر ،

نیم قورو سوزلرمدن البته مستغدرلر .

یالکنز شونی هان قید ایدیم که احتمالی اولان بومطالعه

«بوآیدر ، شوفادر» کی ضمناً ویرلک ایسته یلین بر حکم

قوقوسی قطعاً سزومه ملیدر . وظیفه م بوتون بی طرفانه شاعرک

روخی وارلنی - آکلا بیلدیکم قدار - سوله مکدر . علم ،

حکم ویرمز ؛ اولانی اولدینی و کوره ییلدی کی تعینه چالیشیر .

ایشته یوقاریدنبری اوزایوب کان سطر ایچر یسنده کی متفرق

مطالعه لی طوبلا رساق دییه بیلیرک :

حامد ، روحنه عکس ایدن خیالاری دهاسنک سحرکار

آلیله طوبلا یارق ، مفکره سنک ایشغیله آیدینلاته رق ، غمخه سنک

حرارتیه آریته رک برر قیمتدار هیکل حائنه ابداع وادا ایدی یور .

هر بری صنعتکارک ایدیه برر یادکاریدر . اونلری تشبیر

وظیفه سنی - فضولاً - درعه ده ایتدیکم ایچون صاحبندن

عفو دیلورم . حضوریه تکرار عودت املیه بو یو یوک شاعر

آرتق وداع ایدیم .

۲۸ شباط ۳۴۱

محمد علی